

УДК 347.734

ЩОДО ДЕЯКИХ АСПЕКТІВ ГАРАНТУВАННЯ ДЕРЖАВОЮ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ БАНКІВСЬКИХ ВІДНОСИН

Сергій Куровський,

здобувач Київського міжнародного університету

У статті аналізуються загальні підходи щодо трактування банківських відносин як об'єкта правової охорони. Розглядається вплив фінансових і економічних чинників на забезпечення стабільності банківської системи. Визначаються правові механізми, що впливають на розв'язання завдання забезпечення стабільності банківської системи. Визначаються напрями вдосконалення діяльності Національного банку України, зокрема щодо напрямів банківського регулювання та нагляду, аудиту, фінансового моніторингу тощо. Досліджується іноземний досвід правової охорони банківських відносин.

Ключові слова: банківська діяльність, банківські відносини, Національний банк України, права охорона

Банківська система України за підсумками 2014 р. отримала 52,966 млрд грн збитків, зокрема 52 українських банки зі 163 фінансових установ, які працювали на початок цього року, завершили рік зі збитками. За 2014 р. та січень–квітень 2015 р. Національний банк України (далі — НБУ) визнав неплатоспроможними 49 банків, які нині виводить з ринку Фонд гарантування вкладів фізичних осіб (надалі — ФГВФОУ). За інформацією НБУ [1], основною причиною банкрутства банків і пізнього реагування на їхні фінансові проблеми регуляторів є масові викривлення у звітності фінансових установ.

Усе це тягне за собою проблеми у функціонуванні банківської системи країни, зокрема й у процесі правової охорони суб'єктів, що беруть участь у банківській діяльності. Такі суб'єкти є учасниками банківських відносин, які, своєю чергою, наділені низкою специфічних ознак, які виокремлюють їх з-поміж низки інших суспільних відносин у сфері обігу фінансів,

що підпадають під правове регулювання. Серед таких ознак виокремлюється підвищений рівень ризику, що пронизує всю банківську діяльність, а отже, необхідність розробки якісного правового інструментарію, котрий має забезпечити правову охорону банківських відносин.

Проблемам правового забезпечення функціонування банківської системи приділяється чимало уваги в галузевій літературі. Так, серед вітчизняних науковців-юристів, які доклали своїх зусиль до досліджень теоретичних питань банківського права як з позицій публічного, так і приватно-правового регулювання, можна назвати І. Безклубого, Д. Гетманцева, Ю. Ващенко, Є. Карманова, В. Кротюка, Т. Латковську, О. Орлюк, А. Селіванова, О. Селезньову, Л. Царьову та низку інших. Водночас відносини в галузі функціонування банківської системи вимагають дослідження і з позицій правової охорони. Зазначене й зумовлює як актуальність, так і необхідність розкриття

деяких аспектів правової охорони банківських відносин як предмета дослідження у цій науковій статті.

28.04.2015 р. в НБУ було оприлюднено стратегію перебудови банківської системи. Цей процес передбачає три етапи: очищення, перезавантаження та сталий розвиток [2]. Заплановано, що перша стадія реформи банківського сектору — очищення — буде закінчена вже 30.06.2015 р. Саме до цього часу 35 найбільших банків, які пройшли в 2014 р. стрес-тестування, повинні бути докапіталізовані. Практично буде закінчено очищення банківської системи від тих банків, які мали системні ризики. З цього моменту має розпочатися перезавантаження банківської системи, тобто другий етап реформи, який триватиме не менше року. Для цього підготовлено необхідні нормативно-правові акти, а також посилено систему банківського нагляду та фінансового моніторингу. Має бути впроваджена процедура *permanent supervision* для уникнення тієї негативної ситуації, що склалася в попередній період. Завданням НБУ є створення на банківському ринку й усередині НБУ такі умови, за яких усі проведені реформи будуть безповоротними. У цей період мають поступово зніматися обмеження на ринку депозитів фізичних осіб, а згодом — і на валютному ринку. Також має бути знижена ставка рефінансування після подолання інфляції. Крім цього, має бути посилений рівень корпоративного управління в банках і рівень управління ризиками. Зазначені заходи спрямовані на відновлення довіри вкладників до банківської системи країни. НБУ має не лише визначати принципи монетарної політики, але й реалізовувати ці принципи за допомогою механізмів інфляційного таргетування та гнучкого обмінного курсу.

Адже стабільність банківської системи, а тим паче — дотримання стабільності національної валюти, є вихідними завданнями центрального

банку держави. Конституцією України у ст. 99 [3] забезпечення стабільності грошової одиниці визначено як основну функцію НБУ. Аналогічні положення впливають і зі змісту Закону України «Про Національний банк України» [4]. НБУ має здійснювати надані йому повноваження для захисту грошової одиниці, як і всієї грошової системи в Україні. При цьому для центробанку логічним є узгодження своїх дій з іншими суб'єктами державної влади, передусім парламентом і урядом, виходячи із завдань грошово-кредитної політики держави, макроекономічного аналізу та платіжного балансу. Адже і НБУ має вживати необхідних заходів, аби ефективно впливати на загальну кредитно-грошову ситуацію в економіці.

Якщо аналізувати наявну ситуацію, то за перший квартал 2015 р. проведення грошово-кредитної політики в країні узгоджувалося з необхідністю виконання зобов'язань за програмою співробітництва з МВФ. При цьому в разі продовження стабілізаційної ситуації на валютному ринку та зниження інфляційних очікувань НБУ зможе розпочати поступове пом'якшення монетарних умов шляхом зниження процентних ставок і скасування адміністративних обмежень. Можливість пом'якшення монетарної політики також залежатиме від успішності реалізації структурних реформ, фіскальної консолідації та оздоровлення банківської системи, тобто фундаментальних чинників динаміки обмінного курсу гривні [5, 23–24].

Відповідно до Основних засад грошово-кредитної політики на 2015 р., схвалених Рішенням Ради НБУ від 11.09.2014 р. № 28 [6], основне завдання полягає у сприянні процесу поступового зниження інфляції як підґрунтя забезпечення досягнення до 2018 р. середньострокової інфляційної цілі. Нова операційна структура грошово-кредитної політики спиратиметься на стабільні, стійкі фінансові

ринки, що є головною передумовою забезпечення ефективної роботи каналів трансмісійного механізму, діяльність НБУ у цій сфері насамперед концентруватиметься довкола відновлення стабільності у банківській системі та посиленні її кредитного та інвестиційного потенціалу. У співпраці з Кабінетом Міністрів України та іншими фінансовими регуляторами проводитиметься робота із запровадження системи моніторингу фінансової стабільності на основі оцінки системних ризиків (зокрема через створення Ради з фінансової стабільності), проведення макропруденційного аналізу та розбудови системи макрострес-тестування. Також передбачається активна участь НБУ і у вирішенні питань щодо розвитку фондового ринку. Крім цього, вживатимуться заходи задля розвитку механізмів хеджування валютних ризиків, зокрема й через удосконалення банківського законодавства.

Усе це свідчить про визнання того факту, що банківські відносини потребують правової охорони, зокрема фінансово-правової. Сфера публічних фінансів вимагає правової охорони не лише тому, що держава постійно потребує коштів для фінансування своїх функцій. Власне сфера фінансових відносин є вкрай складною, що знаходить відбиття у процесі правореалізації. Це викликано не лише проблемами правозастосування, недосконалістю чи складністю правового забезпечення функціонування публічних фінансів, але й економічними, соціальними, навіть психологічними чинниками [7, 123]. Зазначене твердження слухне й щодо банківської системи, а отже — і відносин, які виникають з приводу банківської діяльності.

Якщо виходити з того, що публічний інтерес є визнаний державою та забезпечений державним примусом суспільний інтерес [8, 24] (а у сфері публічних фінансів наявність публічного інтересу є безперечною), то порушення публічного інтересу є підста-

вою застосування до такого порушника заходів примусу [9, 126]. Це стосується будь-якого фінансово-правового інституту, зокрема й банківського права.

Публічний характер фінансової діяльності поширюється не лише на бюджетні чи податкові відносини, не лише на відносини зі здійснення публічних видатків або управління чи обслуговування державного боргу, не лише на відносини щодо формування публічних фондів коштів (як бюджетних, так і позабюджетних) тощо. Фінансова діяльність здійснюється й на національних та міжнародних ринках фінансових послуг. Значною мірою це пов'язано і з проведенням публічної фінансової діяльності, внаслідок чого на цілу групу правовідносин, які виникають на ринках фінансових послуг, насамперед банківську діяльність, поширюють свою регулятивну, охоронну або іншу силу норми фінансового права.

Хоча при цьому необхідно розуміти, що далеко не всі дії на ринках фінансових послуг підпадають під фінансово-правове регулювання. Більшість з них є предметом цивільно-правового чи господарсько-правового регулювання. Тож, розглядаючи ту чи ту діяльність на ринку фінансових послуг, зокрема банківську діяльність, як предмет правового регулювання, необхідно чітко відмежовувати її предмет і лише після цього застосовувати правові засоби, притаманні тій або тій галузі права. Стосується це будь-яких аспектів банківської діяльності, й відповідальності за порушення банківського законодавства також.

У Меморандумі про економічну та фінансову політику, надісланому в Листі до МВФ про наміри України від 27.02.2015 р., визначено, що для зміцнення інституційної бази і ефективності НБУ має бути розроблений проект змін до Закону України «Про Національний банк України». Реформування буде зосереджено на таких

ключових елементах, як Правління НБУ, Рада НБУ, автономність НБУ, а також загальні резерви НБУ та розподіл прибутку. Зокрема, планується трансформація Правління НБУ у Виконавчий комітет, що складатиметься з голови та заступників голови. На цей орган покладатиметься відповідальність за формулювання й реалізацію грошово-кредитної та валютно-курсової політики (згідно з Основними засадами грошово-кредитної політики, що затверджуються Радою НБУ), а також за регулювання банківської системи. Також мають бути посилені наглядові повноваження Ради шляхом: покладання на Раду повної відповідальності за заходи внутрішнього контролю та управління ризиками; та надання дозволу на створення Комітету з аудиту. Має бути розв'язане питання й щодо підтримки фінансової автономії НБУ. Також визначено кроки з реструктуризації організаційної структури і комунікацій НБУ.

На сьогоднішній день здійснюється низка кроків, спрямованих на стабілізацію ситуації в банківській системі та фінансову стабільність у державі загалом, зокрема і кроків з удосконалення правового забезпечення. Як приклад можна назвати створену в березні 2015 р. Указом Президента України Раду з фінансової стабільності [10]. Метою її діяльності визначено обмін інформацією, своєчасне виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз та системних ризиків для забезпечення фінансової стабільності й мінімізації їхнього негативного впливу на фінансову систему держави. Рішення Ради фінансової стабільності матимуть рекомендаційний характер. Під час першого засідання було обговорено ключові ризики для фінансового сектору, визначено необхідні заходи задля досягнення стабільності на валютному і загалом фінансовому ринку. Також було розглянуто питання стійкості державних фінансів та їхнього впливу на фінансову стабільність.

Серед напрямів забезпечення стабільності фінансових ресурсів, які обертаються у банківській сфері, суттєве значення мають банківське регулювання та нагляд, функціональне призначення яких також спрямоване на правову охорону банківських відносин. Зауважимо, що в Україні запроваджено змішану форму банківського нагляду, що передбачає зосередження функцій нагляду в межах центрального банку у тісній взаємодії з органами внутрішнього та зовнішнього аудиту. Під час здійснення банківського нагляду НБУ (як державний регулятор цього ринку й орган, на який покладено функцію банківського нагляду) може користуватися послугами інших установ за угодами. Як і в країнах континентальної Європи, в Україні здійснення банківського нагляду відбувається із застосуванням дистанційного контролю й інспектування на місцях. При цьому застосовується весь правовий інструментарій, закріплений чинним законодавством.

Наприклад, НБУ зобов'язав банки оприлюднювати річну консолідовану фінансову звітність за 2014 р. з аудиторським висновком і відомості про власників у періодичних виданнях або в мережі Інтернет не пізніше 30 квітня [1]. Зазначена вимога впливає з чинного банківського законодавства. Адже банки зобов'язані не пізніше 30 квітня наступного за звітним роком оприлюднювати річну фінансову звітність і річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським висновком, а також інформацію в обов'язку, визначену НБУ, про власників істотної участі в банку шляхом публікації у періодичних виданнях і (чи) поширення як окремих друкованих видань або розміщення в мережі Інтернет. Такі вимоги впливають з положень Закону України «Про банки і банківську діяльність» [11]. Згідно зостаннім банк має забезпечити проведення щорічної перевірки своєї фінансової звітності зовнішнім аудитором,

сертифікованим за правилами Аудиторської палати і НБУ. За чинними стандартами аудитор несе солідарну відповідальність з керівництвом банку за достовірність перевіреної звітності.

Особливості подання аудиторської звітності деталізуються в Положенні про порядок подання банками до Національного банку України звіту аудитора за результатами щорічної перевірки фінансової звітності [12]. Зазначене Положення було розроблено на підставі законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», «Про аудиторську діяльність» та нормативно-правових актів НБУ; також було враховано принципи нагляду, розроблені Базельським комітетом з питань банківського нагляду, й вимоги ЄС про обов'язковий аудит. Положенням визначається, що разом зі звітом аудитора банк подає річну фінансову звітність (консолідовану фінансову звітність), яку складає згідно з вимогами нормативно-правових актів НБУ, що встановлюють порядок її складання.

Одним з напрямів правової охорони у сфері банківської діяльності є проведення боротьби з відмиванням коштів і сприйняття цього напрямку як питання національної безпеки. Процес легалізації брудних коштів — це складна схема послідовних дій, спрямованих на заплутування істинних джерел кримінальних капіталів завдяки трансформації одних активів в інші шляхом численних та різноманітних фінансових операцій [13, 3]. Недопущення легалізації брудних коштів є основною метою фінансового моніторингу. Чинне законодавство визначає фінансовий моніторинг як сукупність заходів, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом. Варто зазначити, що система фінансового моніторингу (залежно від суб'єктів, які його здійснюють) складається з 2 рівнів — первинного та

державного. При цьому банки належать до суб'єктів первинного фінансового моніторингу. Доцільно зазначити, що на діяльність у сфері фінансового моніторингу мають впливати не лише документи FATF, але й практика діяльності в цьому напрямі на європейському просторі. Серед базових документів, які доцільно взяти до уваги в цьому контексті, доцільно назвати Директиву 2001/97/ЄС Європейського Парламенту та Ради ЄС, яка вносить зміни в Директиву Ради 91/308/ЄЕС щодо запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей [14]. Директива 2001/97/ЄС закріпила поняття «відмивання грошей» та передбачила запровадження міжнародної практики та високих стандартів захисту фінансового сектора та інших уразливих видів діяльності від згубного впливу доходів від злочинної діяльності. Також слід назвати і Директиву 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів і фінансування тероризму від 26.10.2005 р. [15], якою було запроваджено вимогу забезпечити державам-членам заборону відмивання коштів та фінансування тероризму, а також передбачено проведення превентивних заходів через фінансову систему, що разом із заходами кримінального права повинні сприяти боротьбі з тероризмом. Пізніше до неї було внесено зміни Директивою 2009/110/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними від 16.09.2009 р.

Зазначені вище документи і національного, і європейського, і міжнародного характеру загалом спрямовані на недопущення порушень дисципліни у банківській сфері, запобігання злочинам тощо. Отож, точне застосування правових норм має сприяти і якісному рівню правозастосування, і якісному

судовому захисту прав та інтересів суб'єктів банківських відносин.

У контексті розгляду можна звернути увагу на кроки, здійснювані центробанком. Зокрема, Правління НБУ 28.04.2015 р. прийняло Постанову «Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства» № 282 [16]. Рішення про застосування заходів впливу (санкцій) за вчинені банками, філіями іноземних банків до 05.02.2015 р. (включно) порушення законодавства з питань фінансового моніторингу приймаються в порядку, визначеному Положенням № 346, які мають бути адекватними порушенням, що були допущені банками, філіями іноземних банків. Штрафи за вчинені банками, філіями іноземних банків до 05.02.2015 р. (включно) порушення законодавства з питань фінансового моніторингу накладаються в розмірах, що не перевищують розміри, передбачені ст. 23 Закону України «Про банки і банківську діяльність».

Необхідність удосконалення правової охорони банківських відносин розуміють не лише в Україні, але й в ЄС, де останніми роками, коли ситуація на фінансових ринках стала неспокійною і основна увага приділяється системним ризикам, була значно підвищена роль центральних банків. На розв'язання проблем подолання системних ризиків спрямовує свою діяльність Європейська рада із системних ризиків, створена не так давно як орган макропруденційного нагляду. Її створення розглядається як один з кроків на шляху зміни структури фінансових ринків, аби вони могли більш чітко й ефективно регулювати на кризи. Істотною мірою посилюються позиції секторальних наглядових органів. Як приклад можна навести Швейцарію, у якій, хоча й не відбулося змін у формальному розподілі функцій між міністерством фінансів Швейцарії, Швейцарським на-

ціональним банком та службою нагляду за фінансовими ринками, та при розв'язанні конкретних питань роль центрального банку стала більш визначальною. Такі висновки можна зробити зі звіту SNB Financial Stability Report 2010 [17]. Варто зазначити, що така ситуація зберігається і нині, про що свідчить аналіз SNB Financial Stability Report 2014 [18].

У європейській інфраструктурі контролю за системними ризиками істотну роль відіграє також Європейський центральний банк, який намагається укріпити кризову стійкість валютного союзу, сприяючи проведенню політичних реформ. Саме на це були спрямовані кроки, визначені в Reinforcing economic governance in the euro area, 10.06.2010, згідно з якими було передбачено створення європейської інституції з управління кризою.

Аналогічні дії проводяться й у США, де з липня 2010 р. розпочалася найбільша за останні 80 років реформа правових норм, які регулюють функціонування фінансових ринків. Як основу було взято Закон про посилення регулювання фінансового ринку та посилення захисту споживачів фінансових послуг (Restoring American Financial Stability Act of 2010) від 21.07.2010 р. [19]. Реформа істотно розширила повноваження Федеральної резервної системи. Крім цього, реформа потягла за собою створення Ради із нагляду за фінансовою стабільністю (Financial Stability Oversight Board). У Європі простежується тенденція концентрації подібних функцій у центральних банках, відповідно було прийнято рішення про ліквідацію Федеральної комісії з нагляду за наданням фінансових послуг (BaFin, Німеччина), Управління з фінансового регулювання та нагляду (FCA, Великобританія).

Пітер Нобель зауважує, що при цьому всі останні роки в Європі докладають зусиль для гармонізації правових систем із метою встановлен-

ня єдиних стандартів у галузях фінансового права, зокрема на фінансових ринках [20, 10]. Зазначимо, що оскільки однією з причин останньої глобальної кризи називають недоліки системи фінансового регулювання та нагляду, для України надзвичайно важливим є системне розв'язання проблем удосконалення нормативно-правового регулювання банківських відносин.

Отже, все вищенаведене дає підстави стверджувати, що банківська діяльність є невід'ємною складовою публічної фінансової діяльності. Суб'єкти банківських відносин в особі банківських установ підпадають під вплив фінансово-правових норм, як щодо здійснення банківських операцій, так і щодо банківського регулювання й нагляду, подання фінансової звітності тощо. І таке вдосконалення

має відбуватись як процесі правозастосування учасниками банківських відносин, так і в результаті впливу судової практики розв'язання банківських спорів на вдосконалення чинного законодавства та процесу його застосування. Шляхи вдосконалення банківського законодавства та його правозастосування мають також пропонуватися юридичною наукою. ♦

Список використаних джерел

1. Банківську систему в Україні намагаються зробити прозорою — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://economics.unian.ua/finance/1070997-nbu-zobovuyazav-banki-rozkriti-vidomosti-pro-jih-vlasnikiv-do-30-kvitnya.html>.
2. Перебудова банківської системи передбачає її очищення, перезавантаження та сталий розвиток [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=16880281&cat_id=55838.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 р. № 679-XIV [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 1999. — № 29. — Ст. 238. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
5. Макроекономічний та монетарний огляд квітень 2015 р. / НБУ [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=16817940>.
6. Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік : схвалені Рішенням Ради Національного банку України від 11.09.2014 р. № 28 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=10465306>.
7. Запольський С. В. Дискуссионные вопросы теории финансового права : монографія / С. В. Запольский. — М. : РАП, Эксмо, 2008. — 160 с.

8. Орлюк О. П. *Фінансове право : академічний курс : підручник* / О. П. Орлюк. — К. : Юрінком Інтер, 2010. — 808 с.
9. Гетманцев Д. О. *Фінансово-правове зобов'язання як окрема категорія фінансового права : монографія* / Д. О. Гетманцев. — К. : Юрінком Інтер, 2011. — 366 с.
10. Указ Президента України «Про Раду з фінансової стабільності» від 24.03.2015 р. № 170/2015 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/19103.html>
11. Закон України «Про банки і банківську діяльність» в редакції від 07.12.2000 р. № 2121-III (зі змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). — 2001. — № 5–6. — Ст. 30. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
12. Постанова Правління Національного банку України від 09.09.2003 р. № 389 «Про затвердження Положення про порядок подання банками до Національного банку України звіту аудитора за результатами щорічної перевірки фінансової звітності» : зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29.09.2003 р. за № 871/8192 (зі змінами) [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0871-03>
13. *Боротьба з відмиванням коштів: правовий, організаційний та практичний аспекти* / С. Г. Гуржій, О. Л. Копиленко, Я. В. Янушевич та ін. — К. : Парлам. вид-во, 2005. — 218 с.
14. Директива 2001/97/ЄС Європейського Парламенту і Ради ЄС, яка вносить зміни в Директиву Ради 91/308/ЄЕС щодо запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_501
15. Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму від 26.10.2005 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_774
16. Постанова Правління Національного банку України «Про затвердження Змін до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення банківського законодавства» від 28.04.2015 р. № 282 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/documentjsessionid=132296F9AF1DC4EC498FBFC9C833F7FE?id=16849221>.
17. SNB : *Financial Stability Report 2010, June 2010* [Electronic resource]. — Access mode : http://www.snb.ch/en/mmr/reference/stabrep_2010/source/stabrep_2010.en.pdf.
18. SNB : *Financial Stability Report 2014, 31.05.2014* [Electronic resource]. — Access mode : http://www.snb.ch/en/mmr/reference/stabrep_2014/source/stabrep_2014.en.pdf.
19. *Restoring American Financial Stability Act of 2010 (S.3217)* [Electronic resource]. — Access mode : <http://www.cfr.org/united-states/restoring-american-financial-stability-act-2010-s-3217/p22715>.
20. Нобель П. *Швейцарское финансовое право и международные стандарты = Schweizerisches Finanzmarktrecht und internationale Standards* / Пупер Нобель ; пер. с нем. — 2-е русскояз. изд. — М. : Инфотропик Медиа, 2012. — 1104 с.

Надійшла до редакції 26.05.2015 р.

Куровский С. Об отдельных аспектах гарантирования государством правовой охраны банковских отношений. В статье анализируются общие подходы касательно понимания банковских отношений как объекта правовой охраны. Рассматривается влияние финансовых и экономических факторов на обеспечение стабильности банковской системы. Определяются правовые механизмы, влияющие на решение задания обеспечения стабильности банковской системы. Определяются пути усовершенствования деятельности Национального банка Украины, в том числе в направлении банковского регулирования и надзора, аудита, финансового мониторинга и т. п. Исследуется иностранный опыт правовой охраны банковских отношений.

Ключевые слова: банковская деятельность, банковские отношения, Национальный банк Украины, правовая охрана

Kurowski S. On some aspects of the state to guarantee the legal protection of bank relationships. This article analyzes the general approaches to understanding banking relationship as an object of legal protection. The influence of the financial and economic factors to ensure the stability of the banking system. The stability of the banking system and the more — the stability of the national currency standing as the initial objectives of the central bank of the state. Identify the legal mechanisms that affect the solution of the task of ensuring the stability of the banking system. Among the areas of ensuring the stability of financial resources circulating in the banking sector, substantial given to banking regulation and supervision functionality which is intended also to legal protection of banking relations. Note that in Ukraine the combined form of banking supervision, which involves concentrating the functions of supervision within the central bank, in close cooperation with the internal and external audit. Identify areas of improvement of the National Bank of Ukraine, including in the direction of banking regulation and supervision, auditing, financial monitoring and more. We study the foreign experience of legal protection of banking relations. As one of the causes of the global crisis last called deficiencies in financial regulation and supervision, for Ukraine it is vital to solving systemic problems of improvement of legal regulation of banking relations.

Keywords: banking, banking relationships, the National Bank of Ukraine, legal protection